

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ (více informací najdete na www.ehd.cz)

Dny evropského dědictví (European Heritage Days) každoročně v měsíci září otevírají nejširší veřejnosti brány nejzajímavějších památek, budov, objektů a prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné.

Jejich cílem je hledání cest ke kořenům naší, evropské i světové civilizace. V rámci Dnů evropského dědictví jsou pořádány nejrůznější doprovodné akce - přednášky, koncerty, městské slavnosti, ale i soutěže a další kulturní programy. Proto jednotlivé země nebo i města vyhlásují svá národní témata, jejichž prostřednictvím obracejí pozornost organizátorů i návštěvníků na různorodé fenomény přírodního a kulturního dědictví. Hledání identity jedince žijícího v 21. století, ve stále více se globalizujícím světě - to je to, čemu Dny evropského dědictví přispívají, a proto se těší stále vzrůstající oblibě a většímu zájmu.

Dny evropského dědictví jsou významnou kulturně poznávací společenskou akcí, která slouží k posílení historického povědomí v nejširších souvislostech se zvláštním důrazem na vnímání mezinárodního kontextu národního kulturního dědictví. Jsou zároveň příležitostí k hledání nových forem zpřístupnění kulturního dědictví.

Dny evropského dědictví rozšiřují a zvyšují všeobecné povědomí o našem kulturním dědictví. Pro širokou veřejnost zpřístupňují co nejvíce zajímavých a výjimečných památek, budov, objektů i prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo celé nepřístupné. Nesoustředují se pouze na prohlášené historické památky jako jsou hrady, paláce či katedrály, ale snaží se dosáhnout mnohem dále tak, aby byly zahrnuty i různé objekty – národní parky, uhelné doly, vykopávky či rekonstrukce původních staveb aj. Otevírají dveře soukromých i veřejných budov (radnice, budovy soudů, školy, kanceláře, obytné domy atd.), které nebývají přístupny veřejnosti nebo pouze příležitostně a částečně. V objektech, které jsou běžně přístupné veřejnosti a je v nich vybíráno vstupné, může být tento den vstup volný nebo by měl být nabízen speciální program (např. zvláštní prohlídková trasa, koncert, výstava atp.)

Cílem akce je zlepšit informovanost o jiných kulturách; uznávat všechny kultury, bez ohledu na jejich rozšíření a prosazovat multikulturní přístup; nahlížet na kulturní dědictví jako na devizu, kterou lze využít v boji proti toleranci a nesnášenlivosti; podporovat otevřený a svobodný pohled na kulturu; přivést Evropany blíže k jejich kulturnímu dědictví a chránit kulturní památky, které jsou neustále ohroženy; v zájmu budoucnosti znovu posoudit a objasnit politické, sociální a ekonomické souvislosti kulturních hodnot minulosti.

Dny evropského dědictví jsou akcí, která není záležitostí pouze těch, jejichž posláním je profesionální péče o kulturní dědictví. Mají daleko širší záběr – celospolečenský a mezinárodní. Jsou výjimečné tím, že jejich úspěšnost závisí na konstruktivní komunikaci a efektivní spolupráci těch, kdo bezprostředně pečují o kulturní dědictví, s těmi, kdo do péče o něj zasahují zprostředkovaně. Jsou jedinečnou příležitostí k rozšíření vžitých komunikačních kanálů i tím, že jsou určeny nejširší veřejnosti. Mají-li být úspěšné, musí být přizpůsobeny na konkrétní situaci a nesmí se stát formálními.

Dny evropského dědictví je nutno chápat jako důležitý nástroj rozvoje občanské společnosti.

Dny evropského dědictví jsou vždy organizovány v září – termín konání vyhlásuje národní garant v souladu s celoevropským kontextem.

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V HISTORII

Historicky první „Dny otevřených dveří památek“ se konaly již v roce 1984 z podnětu Francie. Jejich základní myšlenkou bylo umožnit široké veřejnosti návštěvu nejrůznějších památek, zejména těch, které jsou jinak běžně nepřístupné. Na 2. evropské konferenci ministrů odpovědných za architektonické dědictví, která se konala v roce 1985 ve Španělsku, francouzský ministr kultury navrhl, aby **Rada Evropy** dala této iniciativě záštitu s mezinárodní působností. Některé evropské země jako Nizozemí, Lucembursko, Malta, Belgie, Velká Británie (Skotsko) a Švédsko brzy po té zorganizovaly podobné akce jako Francie.

Po této konferenci začala Rada Evropy uvažovat o založení seskupení všech těchto různorodých iniciativ, aby tím přispěla k jejich soudržnosti a posílila mezinárodní dimenzi. Od roku 1991, kdy byly **Dny evropského dědictví** poprvé představeny evropské veřejnosti, roste jejich význam nejen z hlediska počtu účastnících se zemí (z 11 zemí v roce 1991 na 48 zemí v roce 2003), ale i z hlediska počtu návštěvníků (v roce 2000 navštívilo více než 19 milionů lidí 31 300 památek, v roce 2003 takřka 20 milionů návštěvníků 33 224 památek a sídel).

Od roku 1991 se **Dny evropského dědictví** pravidelně konají i v České republice, vždy okolo poloviny měsíce září. Od roku 1998 je jejich národním garantem **Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska**, které vždy ve spolupráci s jedním z členských měst pořádá jejich národním zahájení. Partnery národního garanta jsou Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.